

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 26. veljače 2026.

Analiza odluke

Stečajna masa iza CM-EXPERT d.o.o. protiv Hrvatske
zahtjev br. 20811/20

čl. 6. stavak 1. Konvencije – pravo na pošteno suđenje

*Odstupanje Vrhovnog suda od svoje ranije prakse
nije predstavljalo povredu načela pravne sigurnosti*

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru tri suca, 27. svibnja 2025. donio je odluku o nedopuštenosti zahtjeva društva podnositelja koje je tvrdilo da je odstupanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske od svoje ranije odluke u njegovom predmetu bilo protivno jamstvima iz članka 6. stavka 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija).

Podnositelj zahtjeva, trgovačko društvo, pokrenulo je parnični postupak protiv Grada Đakova radi isplate naknade za konzultantske usluge pružene u okviru projekta „Poslovni centar Đakovo“. Svoju tražbinu temeljio je na ugovoru sklopljenom 1994. s gradskim poduzećem D. d.o.o., čiji je osnivač bio Grad Đakovo. Budući da mu potraživanje nije bilo podmireno, podnositelj je tvrdio da Grad Đakovo solidarno odgovara za obveze tog poduzeća na temelju Odluke kojom je izmijenjen akt o osnivanju društva i kojom je predviđena solidarna odgovornost Grada za obveze nastale u okviru registrirane djelatnosti tog poduzeća (dalje: Odluka). Općinski sud u Đakovu odbio je tužbeni zahtjev, zaključivši da Grad ne odgovara za obveze koje su nastale prije izmjene osnivačkog akta i njegova upisa u sudski registar. Županijski sud u Osijeku potvrdio je takvu presudu. U revizijskom postupku Vrhovni sud je ukinuo presude nižih sudova i vratio predmet na ponovno suđenje radi utvrđivanja prave svrhe donošenja Odluke, točnije je li Gradu namjera bila obuhvatiti i obveze nastale prije njezina donošenja¹. U ponovljenom postupku društvo podnositelj dodatno je isticalo da su u činjenično i pravno istovjetnom predmetu drugog tužitelja građanski sudovi presudili u korist tužitelja, utvrdivši da je Grad solidarno odgovoran s društvom D. d.o.o.² Općinski sud ponovno je odbio tužbu, zaključivši da Odluka nije imala retroaktivan učinak. Županijski sud je potvrdio tu presudu, a Vrhovni sud je odbio reviziju, smatrajući da je Odluka Grada bila protivna kogentnim odredbama Zakona o poduzećima³ te stoga bez pravnog učinka⁴. U

¹ Rješenje Vrhovnog suda, br. Rev-190/08-2 od 18. ožujka 2010.

² Presuda Vrhovnog suda, br. Rev-1340/01-2, od 19. studenog 2003.

³ Zakon o poduzećima (Narodne novine br. [53/1991](#), [71/1991](#), [26/1993](#), [58/1993](#), [111/1993](#))

⁴ Presuda Vrhovnog suda, br. Rev-x 622/12-2 od 11. studenoga 2014.

ustavnoj tužbi društvo podnositelj tvrdilo je da je Vrhovni sud odstupio od svojega ranijeg pravnog shvaćanja te da su sudovi postupali protivno pravomoćnoj presudi u sličnom predmetu drugog trgovačkog društva. Ustavni sud odbio je ustavnu tužbu, utvrdivši da nije došlo do povrede prava na pošteno suđenje niti do nedopuštene nedosljednosti sudske prakse.

Pred Europskim sudom društvo podnositelj tvrdilo je da je odstupanje Vrhovnog suda od njegova ranijeg pravnog pristupa u istom predmetu, kao i drukčiji ishod u navodno istovrsnom predmetu drugog trgovačkog društva, dovelo do pravne nesigurnosti protivne jamstvima prava na pošteno suđenje (članak 6. stavak 1. Konvencije). Također, društvo podnositelj prigovorilo je povredi prava na djelotvoran pravni lijek jer je Vrhovni sud pitanje ništetnosti Odluke prvi put i na vlastitu inicijativu otvorio u postupku revizije, pa stoga podnositelj nije imalo priliku osporiti to tumačenje. .

Europski sud je ponovio da njegova zadaća nije zamijeniti sudove država članica u tumačenju nacionalnog prava, već ispitati jesu li učinci takvog tumačenja spojivi s Konvencijom. Taj Sud neće dovoditi u pitanje tumačenje domaćeg prava od strane nacionalnih sudova, osim ako je ono očito proizvoljno ili nerazumno (*Adamsons protiv Latvije*, br. 3669/03, stavak 118., 24. lipnja 2008.). Proturječne odluke vrhovnih sudova mogu dovesti do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije ako postoje „duboke i dugotrajne razlike“ u sudskoj praksi te ako ne postoji ili nije primijenjen mehanizam za njihovo prevladavanje (*Jordan Jordanov i drugi protiv Bugarske*, br. 23530/02, stavci 49.–51., 2. srpnja 2009.) čija svrha je očuvanje pravne sigurnosti koja predstavlja temeljni aspekt vladavine prava (*Unédic protiv Francuske*, br. 20153/04, stavak 74., 18. prosinca 2008.). Pritom, se ističe da razvoj sudske prakse sam po sebi nije nespojiv s Konvencijom jer bi neuspjeh u održavanju dinamičnog i evolutivnog pristupa riskirao ometanje reformi ili poboljšanja (*Atanasovski protiv „Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije“*, br. 36815/03, stavak 38., 14. siječnja 2010.).

Primjenjujući navedena načela na predmet društva podnositelja, Europski sud je ispitao je li Vrhovni sud uistinu odstupio od svojega ranijeg pravnog shvaćanja u istom predmetu i u istovrsnom predmetu u kojem je tuženik bilo drugo društvo.

U odnosu na prigovor odstupanja od ranijeg pravnog shvaćanja Europski sud je utvrdio da:

- prva odluka Vrhovnog suda nije sadržavala konačno pravno shvaćanje o valjanosti i retroaktivnosti Odluke jer je Vrhovni sud tada samo utvrdio da činjenično stanje nije bilo potpuno razjašnjeno, zbog čega je predmet vratio prvostupanjskom sudu radi dodatnog utvrđivanja svrhe i dosega Odluke;
- je u drugoj odluci Vrhovni sud prvi put izrijekom ocijenio pitanje pravne valjanosti u svjetlu kogentnih odredaba tada važećeg zakona, zbog čega se te dvije odluke nisu odnosile na isto pravno pitanje (*a contrario*, *Vusić protiv Hrvatske*, br. 48101/07, stavci 38.–46., 1. srpnja 2010.).

U odnosu na prigovor da je Vrhovni sud u istovrsnom predmetu, povodom tužbe drugog društva, donio drukčiju odluku, Europski sud je zaključio da upućivanje na jednu presudu u drugom predmetu nije dostatno za utvrđenje postojanja „dubokih i dugotrajnih razlika“ u sudskoj praksi Vrhovnog suda u smislu kriterija razvijenih u praksi Suda (*Jordan Jordanov i drugi protiv Bugarske*, br. 23530/02, stavci 49.–51., 2. srpnja 2009.). Sud je ocijenio da podnositelj nije

predočio elemente koji bi upućivali na postojanje ustaljene divergentne sudske prakse niti na paralelne oprečne linije odlučivanja u praksi Vrhovnog suda.

Sud stoga nije utvrdio postojanje takve razine nedosljednosti koja bi mogla dovesti u pitanje načelo pravne sigurnosti koje je sastavni dio prava na pošteno suđenje, te zaključio da je ovaj dio zahtjeva očigledno neosnovan te ga je odbacio.

U odnosu na prigovor da je Vrhovni sud pitanje ništetnosti Odluke prvi put otvorio u postupku revizije, zbog čega ga podnositelj nije imao priliku osporiti, Europski sud istaknuo je da načelo kontradiktornosti, kao sastavni dio prava na pošteno suđenje iz članka 6. stavka 1. Konvencije, zahtijeva da stranke imaju mogućnost očitovati se o svim činjeničnim i pravnim elementima na kojima sud namjerava temeljiti svoju odluku (vidi, primjerice, *Pélissier i Sassi protiv Francuske*⁵, br. 25444/94, stavak 62., ECHR 1999-II). Ključno je pitanje je li stranka bila „iznenađena“ razlozima na kojima je odluka utemeljena. Budući da se prigovor podnositelja odnosi na navodnu nemogućnost izjašnjavanja o odlučnim razlozima, njegova bit odnosi se na poštenost postupka.

Međutim, taj prigovor društvo podnositelj nije istaknulo u svojoj ustavnoj tužbi, čime je propustilo iscrpiti pravna sredstva koja su mu stajala na raspolaganju u nacionalnom postupku. Naime, temeljna značajka mehanizma zaštite uspostavljenog Konvencijom njegova je supsidijarnost u odnosu na nacionalne sustave zaštite ljudskih prava. Države članice stoga nisu dužne odgovarati pred međunarodnim tijelom za svoje postupke prije nego što im se pruži prilika da nepravilnost isprave putem vlastitog pravnog sustava (*Vučković i drugi protiv Srbije [VV]*⁶, br. 17153/11 i 29 drugih, stavci 69.-70., 25. ožujka 2014.).

Slijedom navedenog, i ovaj prigovor društva podnositelja Europski sud je odbacio kao nedopušten.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2026. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

⁵ Sažetak presude dostupan je i na [hrvatskom jeziku](#).

⁶ Sažetak presude dostupan je i na [hrvatskom jeziku](#).